

בולעטין # 31 - ניסן תשכ"ה לפ"ק

וועד העולמי למען הצלת ישראל מעצת מרגלים, ולתקן חטא המרגלים ארגון מוקדש לעקור את עצת המרגלים המדברים לשון הרע על ארצינו הקדושה, (שעל ידיהם נחרב ב' מקדשות וגלינו מארצינו, ובא עלינו כל הצרות רח"ל), ולעורר על קדושת ומצות ישוב ארץ ישראל כמבואר במדרש תלפיות (ענף ארץ ישראל), יחד הקדוש ברוך הוא את ארץ ישראל כמו בעל המיחד קרקע לאשתו למזונותיה, והשכינה אין שורה בחוץ לארץ. ובספר חרדים (דף נ"ז), מצות עשה מן התורה לדור בארץ ישראל, שנאמר וירשתה וישבת בה, וכאמרם ז"ל שמצוה זו שקולה כנגד כל מצות שבתורה, ויתקיים בנו הפסוק דברים (יב, ה') "כִּי אִם אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה' אֱלֹהֵיכֶם מִכָּל שְׁבִטֵיכֶם לָשׂוּם אֶת שְׁמוֹ שָׁם לְשִׁכְנוֹ תִדְרָשׁוּ וּבָאתָ שָׁמָּה", ונזכה לביאת המשיח בב"א שנת "אל המקום אשר" לפ"ק.

יצא על ידי וועד העולמי למען הצלת ישראל

מעצת מרגלים, ולתקן חטא המרגלים

כמו שכתוב רש"י במדבר (פרק יג פסוק טז) ויקרא משה להושע וגו' - התפלל עליו - יה יושיעך מעצת מרגלים.

באר שבע, ארץ ישראל

רבינו בחיי על במדבר פרק יא פסוק ה

ומזה נסמכה פרשה זו לפרשת ותדבר מרים שהוציאה

דבה על משה, ונסמכה לפרשת מרים גם כן פרשת

מרגלים שהיו מוציאי דבת הארץ

(ה) את הקשואים ואת האבטיחים - היו מבזים המזון הנכבד שהיה להם במן, וכדי להוציא עליו דבה היו מביאין ראייה מהפירות הפחותים שהיו להם חנם, וידוע כי היו בארץ מצרים פירות לרוב וכענין שכתוב (בראשית יג) כגן ה' כארץ מצרים, אבל לא הזכירו מן הפירות החשובים כי מהחשובים לא היו נותנין להם. וכן מה שהזכיר הדגה, כי היו נותנין להם מהדגים הנבאשים שהיו להם ארבעה וחמשה ימים שנצודו, כי מהחשובים שהיו חיים שנצודו בו ביום לא היו נותנים להם, ועל כן לא אמר זכרנו את הדגים או שיאמר זכרנו את הדג כי בכל מקום שתמצא דגה הוא הדג הנבאש, ממה שכתוב (שמות ז) והדגה אשר ביאור מתה ויבאש היאור, גם תמצא ביונה הנביא (יונה ב) וימן ה' דג גדול, הזכירו תחלה בשם דג וכאשר בלעו והשלים מנויו ומת קראו דגה, הוא שכתוב (שם) ויתפלל יונה אל ה' אלהיו ממעי הדגה, ומזה אמר (שם) מבטן שאול שועתי שמעת קולי, כי היושב בבטן מת הוא כיושב בשאול. ומה שאמר אחר כך (שם) ויאמר ה' לדג ויקא וגו', דג שני היה לפי שאין כבודו להיות בבטן המת, ולכך קבלו דג שני ובלעו ונצטוו להקיא אל היבשה. וכלל הדבר

כי היו קצים במתנה החשובה וכל עיקר כוונתם לא היתה אלא להטיל דופי במן ולהוציא עליו דבה, ועל כן הזכיר בכל הפרשה העם שהוא לשון גנאי. והמקום הזה נקרא קברות התאווה, והוא תבערה שהזכיר, כי במקום ההוא בעצמו שהתאוננו ובערה במ האש שם התאוו תאווה, ומזה נסמכה פרשה זו לפרשת ותדבר מרים שהוציאה דבה על משה, ונסמכה לפרשת מרים ג"כ פרשת מרגלים שהיו מוציאי דבת הארץ:

ועוד יתכן לומר כי מה שהזכירו הפירות האלה יורה על רוע טבעם ועל חוזק תאותם, כי האספסוף גם מגדולי העם שנטו אחריהם ונמשכו אחר התאוות והענינים הגופניים, וזהו כפל הלשון לחזק הענין שאמר התאוו תאווה, כלומר המשיכו תאווה מהנפש המתאווה, והיתה מדת התאווה חזקה בהם בלכתם אחרי שרירות לבם בכל מיני התאות אשר לגוף, וכמו שאמר בסמוך בוכה למשפחותיו, ודרשו רבותינו זכרונם לברכה על עסקי משפחותיו על העריות האסורות להן, ולא היו משגיחין בענינים שכליים של מעלה, זהו שאמר בלתי אל המן עינינו, כי לפי שהמן היה מיסוד אחד בלבד והיה עצם פשוט לא מורכב כשאר המזונות והיה מחדד השכל ומגיע את האדם לידיעת המושכלות, על כן היו מואסין ומבזין אותו ואומרים בלתי אל המן עינינו, כי זה היה הפך טבעם, ולחוזק תאותם ולחסרון שכלם היו חושבין המעלה הגדולה הזאת לחסרון, כי טבעם הרע היה מעור עיני שכלם בבקשת הענינים הגופניים, ומזה הזכירו שני חלקים מאכל המתגדלים בשתי היסודות הגופניים, והם המים והעפר אשר טבעם לרדת למטה, הוא שאמר זכרנו את הדגה את הקשואים וגו', הזכיר הדגים מיסוד המים והקשואים והאבטיחים וזולתם מיסוד העפר, ועל כן לא הזכיר פירות האילן לפי שיש בהם חלק מיסוד הרוח, אבל אלו שהם פירות האדמה ובהם יסוד העפר יותר חזק. ודרשו רבותינו זכרונם לברכה במסכת יומא ריש פרק יוה"כ כי מה שהזכיר הפירות האלה לפי שהמן היה מתהפך לטעם כל שאר המינין, ולטעם אלו החמשה לא היה מתהפך לפי שטעם חמשה אלו קשה לעוברות ומניקות, משל למי שאומר לא תאכל האשה דבר פלוני מפני התינוק:

וכתב הרמב"ן ז"ל, מה שאמר בדגה חנם כי היו הדייגים מעבידים אותם למשוך הדגים מהמצודות והיו נותנין להם דגים חנם, כי כן מנהגם, עד כאן. אבל רבותינו זכרונם לברכה אמרו במסכת יומא ריש פרק יוה"כ מאי חנם, מהפקרא מייתי להו, דאמר מר הקדוש ברוך הוא מזמין להם דגים בכדיהם, וכדאיתא במסכת סוטה:

ובמדרש אשר נאכל במצרים חנם, אם תבן לא היו נותנין להם חנם שנאמר (שמות ה) ותבן לא ינתן לכם, דגים היו נותנין להם חנם, אלא מאי חנם, חנם מן המצות. והכוונה כי עתה מרו את דבר ה' וקצו בעבודתו ובאו לפרוק מעליהם עול מצותיו והיו מזכירים ישיבתם במצרים והם בני חורין מן המצות, וכענין שכתוב (דברים ד) גוי מקרב גוי, כי היו שוים למצריים, הולכים בחקותיהם ועובדי עבודת אלילים ומגדלי בלורית כמותם:

(המשך בבולעטין הבא אי"ה)